

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyi előfizetés: 54 korona
 Egy évi: 54 korona
 Négy évi: 216 korona
 Külföldi előfizetés: 70 korona
 Egy évi: 70 korona
 Négy évi: 280 korona

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG, ÉS KIADÓHIVATAL
 Nagybányai, Szigeti Dessewicz 5. Tel.: 2-63
 A szerkesztőség kármunkái: Előfizetési és hirdetés-
 ügyintézés: 10-11 óráig

Minden öntudatos keresztény ember a keresztényszociálista „Tiszántúl”-t olvassa!

A kereszténység és a tudomány.

A forradalmak előkészítésének mindenja az írott betű volt. Egy-egy szobatudósnak elméleti extravaganciái először csak a négy fal odujának mélyén értek forrtak, később különböző csatornákon az életbe, a lelkekbe kiszivárogtak. Ma azután megvolt a kellő gazdasági háttér, jöttek a termékeny talajt előkészítő gazdasági megrendülések, akkor sokszor könnyelműen elvetett magból kifeslett a lelkekben a forradalom vérpiros virága.

A forradalmak előkészítése, mint azt a legutóbbi szomorú emlékü forradalmaknál az u. n. radikális tudomány is tette, mindig a valóságosság jegyében indult. Már a francia forradalomban is, de még inkább a legfrissebb veretű magyar forradalmakban a koncentrált támadás a kereszténység ellen indult, mint erős vára ellen a rendszeretnek, kötelességtudásnak és lelkiismeretességnek. Tudták, hogy ha ezt az alapszabályt, amelyen a lelki felépítménynek egész terhe nyugszik, megingatják, a nagy, hatalmas, szolid életnek is össze kell dőlnie.

Számították rá, hogy a lélek, amely szakit az alapelvvel, melyen egész lelki és erkölcsi kulturája nyugodott, megroppan, a romok alá temetkezik s az általános zűrzavarban, amely a múlt és jövő között a kapcsolatot nem tudja megtalálni, vidám dolguk lesz az épületen régóta rontó, rágó, lyukgató patkányoknak és egereknek.

Az előkészítés egyik bevált jel-szava volt: „a tudomány és a hit ellenkeznek egymással.” Olyan ember tehát, aki a tudománnyal foglalkozik, hívő ember nem lehet. Ez a kettő kizárja egymást. A hit, a vallásosság csak az egyszerű, tudatlan népnek való. S más efféle boldogomban. „Szabadgondolkodó” újságok hasábjain.

Népszerűsítésre szánt u. n. tudományos füzetek lapjain, amelyek szabadkőműves műhelyekből kerültek ki. Idézték természetesen azokat a tudósokat, akiket épen istentelen nyilatkozataikért ók ünnepelek, emeltek magasra. Sőt olvasóinknak ezirányú tájékoztatására számítva, ha rövid volt a kard, még egy lépéssel, „a hazudozás” lépésével is megtoldották. Így az egyik magyarnyelvű fajtlap a szemérmertlenségnek orcápirító mérszétségével szabadgondolkodónak hirdették *Secchit* a nagy jezsuita csillagászt, aki egymaga 4000 állócsillagot vizsgált meg vegyi össze-

tételére vonatkozólag, s a kinek neve fogalom, *Kepler*-t, aki azt iratta sírkövére, hogy a „nem Péter és Pál kegyelmét kéri Krisztustól, hanem csak a bocsánatot, melyet a megváltó a keresztfáján a latornak engedélyezett” és *Kopernikuszt* a kath. papot és kanonokot!

Természetes, hogy e közben bölcsen megfeledeztek és mélyen hallgattak azokról, akiknek példája alaposan rájuk cáfolt volna mindennél fényesebben bizonyítván azt, hogy az igazi, a komoly tudomány a hittel sohasem ellenkezett. Különösen az exact tudományokat: matematikát, csillagászatot, fizikát szerették, mint olyanokat odaállítam, amelyeknek teretűma összeférhetetlen a vallásosság, a hívő lélekkel. Bölcsen megfeledeztek és mélyen hallgattak itt a már említett elmulasztott csillagászokon kívül, hogy csak a legnagyobbakra hivatkozzunk, *Mädler*-ről, *Herschel*-ről és *Leverrier*-ről, a *Neptum* felfedezőjéről, akik buzgó keresztények voltak.

Megfeledeztek *Gauss*-ról, *Comchy*-ről s a többi nagy matematikusról, hallgatnak *Fresnel*-ről, *Foucault*-ról, *Fraunhofer*-ről, akinek házában bőti napokon még a vendég sem kapott husételt s az elektromosságna halhatatlan kutatóiról: *Galvani*-ről aki *Ferences* harmadrendi tag volt, *Volta*-ról, aki minden nap misét hallgatott.

Ezer és ezer nevet tudnánk még felsorolni, fizikusokat, vegyészeket, neveket az élettan és fejlődéstan köréből, de kevés a tér. *Ampere* nevével végezzük s *Ampere* mondásával, aki kedvelt tanítványai körében gyakran két tenyerébe teimette hatalmas gondolkodó homlokát s így kiáltott fel: „Mily nagy az Isten, mily nagy az Isten! S mily sommis vele szemben a mi egész tudásunk!”

Gyümölcséről ismered meg a fát! Nézd, mit hozott a radikális tudomány? Romokat! Nézd, mit hoz a keresztény irányzat? Haladást, rendet, konsolidációt! Válassz, melyik a jobb!

Budapestben soroznak.

Egy Budapestről Aradra érkezett aradi uriember elmondotta, hogy a magyar fővárosban plakátokat ragasztottak ki, amelyeken a magyar hadügyminiszterium elrendeli a sorozásokat. A plakátok szerint Budapestben husz évtől harminchat évig sorozzák a hadköteleseket.

Üzemzavar és szénhiány a vilamos műnél.

Sötétben marad az egész váre

Semmiesetre sem kecsegtető, de ha sürgős és erélyes intézkedés nem történik, az áramszünet nem csak nappal, hanem éjszakra is bekövetkezik. A kilátások olyanok, hogy már esetleg ma este től kezdve sötétbe marad a város.

Nem tudjuk, kit okozunk a vékes mulasztásért, de határozatlan gondatlan mulasztás, hogy így a nagyváros városát teljesen kiszolgáltatassanak a közbiztonságban a sötét vak éjszakának. Nem beszélve arról a mérhetetlen kár-ról, amit az esti áramszünet köz-biztonsági szempontból okoz, de

a nagyfokú pe im hiány mellett ezer meg lakás marad világitatlanul.

Rimanóczy Béla a villamosmű igazgatója kijelentése szerint a szén alig egy napra elegendő, azonkívül a villamos mű gépei nagyrészt megromlódottak és javításuk az anyaghiány miatt ugy-szólván teljesen lehetetlen.

Az illetékes körök figyelmét felhívjuk erre a lehetetlen állapot-ra, mert vagyon és testi épség szempontjából is elképzelhetetlen, hogy Nagyvárad városa sötétségben maradjon. Mindent el kell követni, nehogy ez bekövetkezzon.

Szerbia nem írja alá az osztrák békét.

A *Dácia* írja: Az *Echo de Paris* című lap jelenti Belgrádból, hogy a szerb koronatanács, melyet *Sándor* régens herceg elnöklete alatt tartottak elhatározta, hogy a konferenciától a békeszerződés egyes pont-jaira vonatkozólag felvilágosításokat fog kérni. A mennyiben a felvilá-gosítások nem lesznek kielégítőek, Szerbia továbbra is megfogja tagadni az osztrák békeszerződés aláírását.

A görögök megszállták Szmírnát.

Páris, nov. 21. A legfelsőbb ta-nács tegnap kapta kézhez *Vene-zielosz* miniszterelnök jegyzékét, amelyben bejelenti, hogy a görög csapatok megszállták Szmírnát.

Egyben közölte a megszálló sere-gek parancsnokságával, hogy mi-vel a megszállás csak ideiglenes a török lakossággal előzékenyen és jóakarattal viselkedjenek.

5 milliárd amerikai kölcsön Ausztriának.

Bécs november 21. Renner kancellár tegnap fejezte be tárgya-lásait az amerikai misszió főnökével. Megállapították a feltételeket, amelyek mellett Amerika 48 millió dollár kölcsönt vagyis öt milliárd koronát nyújt Ausztriának. Holnap írják alá a kölcsönről szóló szer-ződést.

Bermont tábornok kapitulál.

Stockholm, nov. 21. Helsingfors-ból jelentik, hogy a Bermont tá-bornok parancsnoksága alatt levő hadsereg, akik megtagadták a ha-zatérést és tovább harcoltak, su-

lyos vereséget szenvedtek, annyira, hogy Bermont tábornok a Königs-bergen tartózkodó szövetséges misszióknak megüzente, hogy kapi-tulálni kíván.

MEGNYILT

a TIVOLI cipőáruház
 Kossuth-utca 2. sz., a volt Hant üvegüzlet

Értesítjük a t. közönséget, hogy modernül berendezett üzletet nyitottunk, hol legszebb és legfinomabb kül-és belföldi női-, férfi- és gyermekcipőket tartjuk raktáron nagy választékkal. Állandó újdonságok divateikkekben

Ordin circular.

Urmare la ordinul Circular Nr. 5170. dat de catre Dl. General Comandant al Garnizoanei Oradea Mare cu privire la schimbarea firmelor, in conformitate cu ordinul Zenei de Supraveghere Nr. 6771. se pune in vederea tuturor, ca firmele pot fi scrise jumatate romana si jumatate ungureste cu notarea ca intai se fie romaneste. Comandantul pietei Oradea-Mare. *Maier se Boerescu.*

Körrendelet.

A nagyváradi helyőrség parancsnokának 5179. sz., a cégtáblák megváltoztatására vonatkozó rendelete folytán, egyetértően a Felülvizsgálati Zóna parancsnoksága 6771. sz. rendeletével, közhírré tétetik, hogy a cégtáblák lehetnek félig románul, félig magyarul írva, azzal a megjegyzéssel, hogy a román feliratnak első helyen kell lennie.

Nagyváradi térparancsnokság. *Boerescu s. k. őrnagy.*

Ordin circular!

In conformitate cu ordinea superioara se pune in vedere tuturor prezentul ordin cu obligatiunea de a se executa intocmai pana la data de 15. Decembrie 1919. Toate firmele magazinelor dela tramveie si dele persoanele particulare (doctori, advocati e. t. c.) vor fi inlocuite cu firme romanesti. Firmele vor fi supuse Cenzurei spre a fi scrise intru corecta limba romaneasca. (la Biroul Cenzurei dala Comenouirea Pietei.) Contra-venienti se vor pedepsi conform ordinelor si ordonantelor in vigoare.

Spre stiinta toate ziarele vor publica acest ordin circular timp de una luna cu incepere dela 25. Octobrie a. c.

Comandantul Garnizoanei Oradea-Mare. *Constantinescu m. p.*

Körrendelet!

A felsőbb hatóság rendelete értelmében tudomására hozom mindenkinek ezen körrendeletet azon kötelezettséggel, hogy ez f. évi december hó 15-ig végrehajtandó.

Minden üzleti, raktári, villanyosi, magánszemélyek, (orvos, ügyvéd stb.) cégtáblái román nyelvű feliratu cégtáblákkal helyettesítendők.

A felirat, a cégtábla elkészítése előtt a cenzura irodában (Térparancsnokságnál) bemutatandó azon célból, hogy megfelelő román nyelvű kifejezések legyenek alkalmazva. Ellenszegülők a kiadott rendeletek értelmében szigorúan meglesznek büntetve.

A nagyváradi helyőrség parancsnoka: *Constantinescu s. k. tábornok.*

HALLATLAN OLCSÓ ARAK!

Egy női talap nyulszőr-ből minoen szilben K **100**
Egy női blúz teniszszövetből K **110**
Gyermek-kalapok **100** kor-tól kezdve
NAGY SÁKÁR-É. I. KLEIN SIMON

A bécsi polgárság a munkástanácsok ellen.

Bécs, nov. 21. A polgári tanács az ipari tanáccsal együtt tüntető gyűléseket tartott, amelyek egyiken Friedmann nemzeti tanácsos a következő nyilatkozatot tette:

A múlt év ama napja óta, amiódon a parlamentre kitzúzték a vörös lobogót, nálunk a munkástanácsok uralkodnak. Ha a mi szociáldemokratáinknak is lennének

olyan kiváló férfijaik, mint a német Scheidemann, Ebert és Noske, semmi kifogásunk sem lenne ellenük. Ehelyett azonban a munkástanácsok uralma fonkretessz bennünket is, ennek folytán a külföld megtagadja tőlünk a kölcsönt. Sohasem nélkülölött olyan sokat a bécsi nép, mint most s ezért kell végét vetni ennek a rendszernek.

A népszövetség eszméje meghiusult.

Amerika nem vállal megbízást Európában.

Washington, nov. 21. A szenátus 32 szavazattal 40 szavazat ellenében olyan értelmű pólást fogadott el a békeszerződéshez, hogy az Egyesült Államok semmiféle olyan megbízást nem vállalnak, amely az Egyesült Államok kormányát arra kötelezi, hogy valamely idegen nemzet belső ügyeiben ellenőrzést gyakoroljon. A szenátus eltagadta azt a kikötést, hogy az Egyesült Államoknak invázió vagy fenyegető háboru esetén joguk van hadseregüket a népszövetség engedélyének kikérése nélkül növelni.

London, nov. 21. A londoni újságok az amerikai szenátus határozataival foglalkozva, szinte egyértelmű-

leg azt írják, hogy a népek szövetségének eszméjét meghiusultnak lehet tekinteni. Ez derült ki Lloyd George miniszterelnök egy beszédéből is, amelyben többek között ezeket mondja:

— Hízünk a népszövetségben, előbb azonban szeretnénk munkában látni, mielőtt egészen rábiznánk magunkat. A világ mostani helyzete egyáltalán nem bizható és Európa még most is szenvedélyes indulatok zsákmánya. Ezek a körülmények óvatosságra intenek bennünket és nem engedik elfelejtenünk, hogy Anglia szigetország és az is kell, hogy maradjon.

Magyar képviselők a román parlamentben.

A választási listákromok rendezése folytán most már világosan látjuk a képviselők névsorát. Bratlanu hatalmas vereséget szenvedett. A 319 mandátumból párja csak 101-et kapott meg.

Hat magyar képviselő jutott mandátumhoz. Így gr. *Neszedóde* Károly Szekelyhidon, dr. *Fay* József Homoródon, *Pető* Mózes Parajdon, *Szabó* Gábor Gyergyószentmiklóson, *Maurer* Ödön és dr. *Tengyel* Béla.

Udvarhelymegye 5 választói kerületéből háromban nem volt jelölt.

Az angol gyarmati ügyi politika tervei.

A „L'Independance Roumaine” írja: Amery angol gyarmattügyi államtitkár a „Morning Post” tudósítójával a britt birodalom jövőbeli birodalmi politikájáról beszélve, habozás nélkül a következőket jelentette ki:

— A britt birodalom egy olyan fejlődés előtt áll, mely nagyság tekintetében új világrekord lesz. Józanság szükséges és bátorság megragadni a kínálkozó alkalmat és ez a kettő nem is fog hiányozni. Amint a tizenk lencedik század az Egyesült Államok százada volt, úgy a huszadik század a britt birodalom százada lesz. Abszurdum lenne kételkedni abban, hogy a birodalom erős megpróbáltatáson esett keresztül a legutóbbi öt év alatt.

— Azt kérdi tőlem, mily irányvonalat kell követnie a birodalom rekonstrukciójának. A birodalom rekonstrukciója alatt nemcsak azt értem, hogy fordítsuk hasznunkra a háboruokozta pasztításokat és károkat, hanem a fehér lakosság jóval szélesebb alapokon való szervezésének új és sokkal magasabb formáját értem, most, mikor oly életkörülmények között élünk, amelyek legjobbak a világon, mikor lakasviszonyaink, közegészségi viszonyaink a legjobbak. A birodalom jövőjét illetőleg, folytatta Mr. Amery, a legnagyobb fontossággal bír anyagi tekintetben a szállitás fejlesztése.

— Az egész birodalmon keresztül-kasul ki kell fejlesztenünk a vasutakat és hajózási utakat. A

hajózást joggal tekintettük mindig az Egyesült Királyság legnagyobb iparának. Most a háboruhól merített okulásos után egészen új fogalmunk van a hajózásról, amelyet a birodalom szükségképpen alkotó részének kell tekintenünk. Államférfiaink legnagyobb feladata ma megvalósítani a birodalom részei közti szállitás merész fejlesztését.”

D'Annunzio a nemzeti hős.

Róma, nov. 21. Az olasz sajtó egy része nagy lelkesedéssel fogadta a hírt, hogy D'Annunzio az egész dalmát partot meg akarja szállni, mint Fiumét. A „Tribune der Popolo” felbuzdítja az olasz költőt, hogy Dalmáciából semmi esetre ki ne vonuljon, ilyenemű közbenjárásra ne hallgasson, mert másképpen amint átszik ezeket a területeket Olaszország részére biztosítani nem lehet.

A lakbérleti-bizottság bérlet-tagjainak névsora.

Nagyváradi város tanácsa az igazságügyi és belügyminiszteri 62500—919. I. M. számú körrendeletének 6. §-a alapján Nagyváradi város területén működő I. és II-ik lakbérleti bizottság tagjainak a következőket nevezte ki:

Az I. sz. lakbérleti bizottságba: Debreczeny Imre, Pogány Menyhért, dr. Molnár Imre, Hegedűs Mándor, Nagy Mihály, Nagy György, Obrincák István, Paróczay István, Smutzler János, Szőke Ferenc, Guttmann Zsigmond, Ujlaky János, Pfaff Kálmán, Vén János, Eszes Sándor, dr. Schner Soma, Kovács Béla, Pántya Péter, Kiss József és Pelle János.

A II. sz. lakbérleti-bizottságba: Berger Sándor, Citter Lajos, Elek Henrik, Klein Mór, Schwart Antal, Löwenstein Zsigmond, Róschich Lajos, Bartha László, Milgramm Lajos, Huszár Adolf, dr. Mihelffy Lajos, Röhlich Béla, Grósz Géza, Schwartz Ferenc, Markovits Dezső, Kramek János, Zák János, Hákos Vilmos, Révész Jakab és dr. Bock Alfréd.

A bérbeadók eddigi kinevezését a tanács érintetlenül hagyja.

Fomlóssy József polgármester felkérte a járásbírótság vezetőjét, hogy a tagokat a kinevezésekről értesitse.

A rendőrség megjutalmazásáról

szózó tegnapi cikkünkhöz még egyet-mást hozzá kell tennünk. A cikkő ugyanis helyes intencióktól vesztette ugyan, még sem vett észre egy igen fontos szempontot, amelyet a jutalom-elosztásánál nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Nem lehet a tételt úgy bebiztosítani, hogy mindenkinek egyformán kell részesednie a jutalomból. A vezető tisztviselők felelőssége a világos, döntő órákban sokkal nagyobb volt, mint másoké. Az ő bátor bátarsága az akció, kitéve magukat annak, hogy balsiker esetén a kegyetlen megfélemlés és bosszu esősorban őket terjele. Mindenki megtette a maga kötelességét, sőt a nál többet tett, még is éppen erre a fokozott felelősségre tekintettel, lehetetlenség a jutalmak itt osztásánál is méltányos fokozatosságot bebiztosítani. Senki sem sokallja vagy helyteleníteni, hogy a fokozott mértékben részesüljenek a jutalomban is. A jutalom volt, hogy sokan nem vették ki részüket az adakozásból, mint arra legelső cikkünkben is rámutattunk. Így nem állott kielő összeg rendelkezésre.

A leghelyesebb az, amelyk megélelték az illetékes körök: folytatni a gyűjtést úgy, hogy a kis emberek is az eddig rendelkezésre álló összegnél nagyobb jutalomhoz legyenek jutathatók. Rószák és el-aria mindenkét, hogy most már azok, akik eddig nem vettek részt az adakozásban, most megadják megadni a segítségüket szókötő, akik arra legjobban rá vannak utalva.

„Erzsébet” kalapszalonomat nőiszabósággal kibővítettem.

Mindkét szakmában elsőrendű munkáról, olcsó árról biztosítom a tisztelt hölgyközönséget. „ERZSÉBET”-salon SAS-PASSAGE, NAGYVÁRAD.

No 6183.

Ordin circular.

Ca urmare la ordinul relativ la schimbarea firmelor se aduce la cunostinta publicului, ca termenul se prelungeste pana la 15 Ianuarie avand in vedere greutatea de procurat materialele.

Comandantul pietei Oradea-Mare.

Maior Boerescu.

6183. sz.

Körrendelet.

A cégtáblák megváltoztatására vonatkozó rendelet, illetőleg tudomására adatik a közönségnek, hogy az anyagok beszerzésének nehézségeire való tekintettel, a határidő január 15-ig meghosszabbítottatik.

Nagyvárad Térparancsnoka

Boerescu őrnagy.

Egy kommunista télikabátja

Bettelheim Ernő magyar kommunista vezért a napokban vitték át az osztrákok Karlsteinbe. Bevonulása előtt a bírói letétbe vett pénzéből, 60.000 koronából 3000 koronát kért és kapott télikabátja.

Az elvtárs urnak persze 3000 koronás télikabátban kell hódolni Kun Béla előtt és téli sportot élvezni akkor, amikor kifosztott proletárjaik, akiket elhagytak, országszerte éheznek és fáznak.

Van még igazság?

Hogy pedig el ne felejtsek lövésügyességüket, amelyet a magyarországi embervadászatokban szerettek, a bécsi kormány — általános megbotránkozásra — eszászári vadászterületet bocsájtott az „internait” elvtársak rendelkezésére. Bécs mindenáron élvezni akarja — úgy látszik — a Lenin fiuk „jólétet” fakasztó áldásos tevékenységét.

NAPI HIREK

* **A biharmegyei közkórház választmányi ülése.** Ma délután tartja a biharmegyei közkórház választmányja rendkívüli ülését. A tárgyszorozat legfőbb pontja a kórház orvosainak megfelelő osztályba való sorozása.

* **Halottak emléke.** Az evangélikus egyház (Körös utca) holnap vasárnap tartja elhunyt kedveseinek emlékűnnepét, melyre a hívek figyelmét felhívjuk. Az istentisztelet 10 órakor kezdődik. *Elnökség.*

* **Szabadba tettek az Angliába való utazást.** Londonból jelentik: Anglia a napokban értesítette az illetékes hatóságokat, hogy a németek, magyarok és osztrákok utazhatnak szabadon Angliába, feltéve, hogy jelentették ott kívánatos, t. i. ha oda beutaznak mennek. Különös engedélyek nem szükségesek. Az utazókat egy brit konzulátus vizuálisan kell ellátni.

* **Nők a spanyol parlamentben.** Madridból jelentik: A kormány betervezte a választójogról szóló reformjavaslatát, mely szerint a nőknek is 23-éves kortól megadják a választási és választható jogot.

A csehek megegyeztek a tótokkal?

Bécs, nov. 21. Prágából jelentik, hogy a kormány és a tót pártok közötti egyenetlenségeket kiküszöbölték. A tótpártok vezető-

sége állítólag egy nyilatkozatot is tett közzé, amelyben tudatja, hogy a mostani kormánnyal együtt fognak működni.

* **Elítélt árdrágító.** A kihágási bíróság 200 korona pénzbüntetésre ítélte Grajovits Antal piaci árust, mert a zöldség csomóját 40 fillér helyett két koronáért árúsította.

* **Percsy Ferenc csoportvezető** detektiv f. hó 19-én este elvesztette arany karkötőjét, kéri a becsületes megtalálót, hogy illő jutalom ellenében adja be a lap kiadóhivatalába.

* **Beiratások az iparos tanonciskolába.** Az iparos tanonciskolai beiratások serényen folynak. Mint-hogy azonban még mindig sok növendék van beiratlan, utóljára figyelmeztetem a t. tanonctartó mestereket, hogy fiutanoncaikat f. hó 25-ig, leánytanoncaikat pedig f. hó 26-án okvetlenül beírassák, mert 26-án a beiratások bezáratnak s a még be nem írt növendékek kimutatása a rendőrséghez tétetik át s a rendelet áthágói 1000 lei büntetéssel sújtatnak. *Az ipariskola igazgatósága.*

* **Adakozás.** A csucsai közjegyzőség a közélelmezési hivatal gabona osztálya útján 100 koronát adományozott a leányárvaház javára.

* **Halálozások.** Mint részvétellel értesültünk Fekete Lőrinc élesdi birtokos Nagyváradon leányának látogatása alkalmával hirtelen elhunyt temetése f. hó 21-én ment végbe. Az elhunytat igen nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

Jablonszky Emil honvédszázados 36 éves korában elhunyt, temetése ma, szombaton délután fél 4 órakor megy végbe Báthory utca 14. sz. gyászaházról. Requiem hétfőn d. e. fél 8 kor lesz a váradvelencei plebánia templomban.

Moser Mihályné szül. Szultán Ida 27 éves korában elhunyt, temetése holnap, vasárnap délelőtt fél 12 órakor megy végbe Körös utca 21. számú gyászaházról.

* **Nagymennyiségű angol, francia és svájci gyapjuszövetek** kerülnek eladásra nagyban és kicsinyben Huzella és Pfaff cégnél.

* Uri műkedvelők Cabaré estéje

A nagyváradai intelligens közönség méltó érdeklődéssel készül a mai nagyszabású Cabaré estére, amelyet bájos és talentumos urilányok rendeznek a Kath. Kőr kellemesen befűtött dísztermében. Mulatságos színpadi tréfák, szebbnél szebb ének- és táncszámok keretében ragyogtatják tehetségüket a műkedvelő urilányok és ügyes partnereik. A pompás cabaretre, amely 7 és fél órakor kezdődik, jegyek még kaphatók a Hegedűs-hírlapirodában.

A Cabaré-est műsora a következő:

I. rész. 1. Conferencier Gara Ákos. 2. „Egy krajcár” Zilahy L. től, előadja Várnay Alice. 3. a) Beethoven, Románó; b) Drdla, Souvenir, hegedűn játsza Fekete Endre. 4. Táncsoló, lejt A. Barényi Christa. 5. a) „Haldé” Endrőd-Tarnay; b) Fehér virág, sok virág, Váradytól, énekl. Resszeghy Zsóka. 6. Spanyol-tánc, lejt S. Jerzsák Lily. 7. Treszkát kitanítják, színpadi tréfa, Gábor Andortól. Szereplők: Sándor Elvira, A. Barényi Christa, Bereczky Ottó.

II. rész. 8. Gara Ákos új konferansza 9. „Halló! Te vagy az édes”, jelenet, Lakatos Lászlótól. Szereplők: a feleség: Várnay Alice, a férj: Várady József. 10. Fantasz'ikus tánc, lejt A. Barényi Christa. 11. Kacsodalok, énekl. Resszeghy Zsóka. 12. The cause of Nigger, lejt Várnay Alice.

Helyárak: Zsöllye 12 K, Körszék 10 K, Támlásszék 8 K, Erkély I sor 8 K, Erkély 6 K, Állóhely 3 K.

* **Szeszgyárosok értekezlete.** Tudomására hozom az érdekl. szeszgyárosoknak, hogy a kormányzótanács közélelmezési ügyosztálya a Prefectus urhoz intézett távirati értesítése szerint folyó évi november hó 24-én d. u. 2 órakor Kolozsváron a vármegyeházán egy értekezletet fog tartani, melyre az összes szeszgyárosokat meghívja. Nagyvárad, 1919. évi november 21-én. *Komlóssy polgármester.*

* **Reggeli és uzsonakévé** különlegesség a „Szalon” kávéházban. Külön uzsonazene, pontos kiszolgálás.

* **A szaladós ember.** Fertigan jámos a háboru előtti szorgalmas iparos, a háborus megrázkódtatások következtében rettentő idegbetegségben szenved. Dolgozni nem tud. Nyugdíjat nem kap. A legborzalmasabb nélkülözések között él. Se élelme, se fűteni valója. A kétségbeesés esdeklő szavával fordul a jószivekhez, segítsenek rajta. A kegyes adományokat rendezetési helyükre juttatja a Tiszántúli kiadóhivatala. (Szilágyi Dezső-utca 5. jobbra).

* **Már ott is!** Belgrádból jelentik: Lakáshiány miatt a jugoszláv kormány elrendelte, hogy az összes idegeneknek rögtön el kell hagyniok a várost. — Természetesen nemcsak szóval!

* **Likőr és rumok.** Chateuse, Benediktiner, Allasch, megye stb. essentiák, lörköy, szilvórium, seprő, cognac kivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók Farkas István Apolló-drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

* **Szeplő, májfolt, bőrvörösség, kiütés, miltesserek** ellen biztos az Ipkrem. Ara 5 korona és szappan. Viora arcmoso 8 korona. — Kapható Farkas István Apolló-drogériájában, Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

* **Puderek, arckrémek, kölnivizek,** fogpaszták, szájjavító, piperezsappanok nagy raktára: FEKETE ERNŐ droguista DIANA illatszertárban. Bémer-tér 3.

* **Gyógyszerek figyelme.** Nagymennyiségű gyógyszerárak, gyógyszerkülönlegességek és kosmetikai cikkek érkeztek Farkas István Apolló-drogériájába.

* **Poloskairtó Antisek!** Biztos ki-próbált szer. Ara 4 korona. Kapható FEKETE ERNŐ droguista DIANA illatszertárban, Bémer-tér 3.

* **Francia és angol eredeti parfüm-különlegességek** L'Origan, Fleur D'Amour, Safranor, Asta Nielson, Ceur de Janette, Californian Poppy, ugyszintén az összes virágillatok megérkeztek és dekanált kimérve kaphatók: Farkas István Apolló-drogériájában, Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton délután: Milliárdos kisasszony.

Szombat este: Karenin Anna, C) bélet.

Vasárnap délután: Hálókocsik ellenőre.

Vasárnap este: Gróf Rinaldó.

Karenin Anna, Gróf Tolstoj Leó hatalmas orosz drámája kerül ma este színpadra, E. Kovács Mariskával a címszerepben, partnere Tóth Elek lesz. Rendező Erdélyi Miklós.

Milliárdos kisasszony, mely két héttel ezelőtt egészen új betanulással került színpadra, szerepel délután a játékranden. A címszerepet Fablár: játsza Fellének még B. Koppán, Aggházi, Tompos, Stoll, Tamás, Kürthy, Madas és Gróf. Rendező Békeffi, karnagy Sz. Szatmáry.

Sándor Sári fellépte. A színház igazgatósága vasárnap este a Gróf Rinaldó Heien szerepében lépteti fel Sándor Sárt, a szatmári színház volt primadonnáját, kinek szép sikereket voltak a budapesti Városi színházban is.

Egy vagon cigarettahüvely érkezett!

Nagybani és kicsinybeni eladás a legolcsóbb áron.

Kalodont, fogporok, legfinomabb szappanok és valódi francia „DELICIA” kölnivizek és parfümök kaphatók. Továbbá fanelek és taftelyem.

Márkus András, Rákóczi-ut. Ladányi puska-műves helyiségben.

Sarkirányú reprise hétfőn lesz.
Előadások kezdete délután 4, este 8 órakor.

MOZI.

Az Apolló vasárnapi matinéja. Páratlan érdeklődés. Kedves téma lett most Váradon a vasárnapi matiné. Mindenkit a szereplők személye és a műsor érdekelt s elsősorban Putti Lia, a gyönyörű filmművész nő minapi sikere után fokozódott a kíváncsiság a nagyszerű primadonna fellépése iránt. Putti Lia mellett előreláthatóan fényes sikere lesz a kitűnő Fischmann mesternak, aki olyat produkál, ami Nagyváradon első ízben fogja gyönyörködtetni a hölgypublikumot, remek divatkreációkat mutat be percek alatt suhogó selymekből. Ferral Mihály, a matiné ötletes rendezője, aki maga is pompás számokkal szerepel, még mindig a műsor gazdagításán fáradozik. A mulatságos Jaulusz új számokkal fog nevetelni. Szenzáció lesz a hat éves baba primadonna, a csöpp Bácskai Franciska és még több ismert művész tehetség szerepel a műsoron, köztük a pompás Révész Eta, Dósi Géza és sebestyén.

Casanova az Apollóban. Casanova, a csodálatos, pajkos Casanova, ime megjelent a diadalmas filmen. A legendából regény lett s regényből operett, s most a világot jelentő film hozta el a halhatatlan szívrabót. Az Apolló igazgatósága ma mutatja be közönségének a Casanovát, mely egyike a legbrilliansabb felvételeknek. A filmszínészek java kreálta a darab szerepelt, köztük Déai Alfréd, Andorfi Péter, Welt Luoy, Timár Margit, Igaltó Sandy és Göth Annes.

Fantomas kastélya, ez a grandiózus detektívdráma kerül színe a Vigadó-mozi mai ragyogó műsorán. A megszokott detektívtörténetektől merőben elüt ez a modern levegőben játszódó dráma.

Az Urániában nagy szenzáció vár ma a közönségre. Az igazgatóság megszerezte a Hotel Columbia című híres detektívdráma előadási jogát. A remek filmattrakót nagyszerű műsor keretében vetítik.

Felelős szerkesztő: FOLLMANN GÉZA.
Kiadó: Szent László-nyomda Részv.-t.

Nyílttér.

HETI ÉRTESETÉS!

Ablaküvegezés!
Képkerepezés!
Eldnyös árakban!

Barna zománcozott főzőedények megérkeztek!
Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg, porcellán, lámpa, tábla-üveg és zománcozott edények gyári raktára.
NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCA 13.

APRÓHIRDETÉSEK

Minden szó közlése 60 fillér, vastagabb betűvel szedett szó 2 korona. — A legkisebb apróhirdetés ára 6 korona.

Eladó
egy 4 lóerejű használt benzinnmotor. Megtekinthető a szentlászlómajori gazdaságban. Posta- és vasutállómos Gyapju

Egy
párisi ur most érkezett Franciaországból, francia órákat ad Cimet „E. B.” jeligén továbbit a Hegedűs Hirlapiroda.

Kis
családhoz ügyes takarítónő magas fizetéssel felvétetik. Cim a kiadóban.

Üjságró keres
azonnalra egy csinosan burgozott szobát. Cim a kiadóban.

Rokkant
katona éjjeli portásnak felvétetik a Krausz-Moskovits Egyesült Ipartelepek (Kolozvári utcai telepén).

Zongora
tanítást 20 koronáért vállal, ugyanott gyakorolni is lehet. R. L-né, Beöthy Odón-utca 39 a. tanfolyamban.

A DONÁT-fele
ker. magántanulmány Nagyváradon a legregibb.

Mindentéle
MAGANTANULOKAT
vizgára készít elő.
Gyors-Gépirást,
könyvvitelt, nyelveket tanít.

Gyenge tanulókkal
ismétel (correpetitál).
Felelőség mellett!
OLCSÓ ÁRAK!
Beöthy Odón-utca 30.

Nagymennyiségű
makulatur
papír métermázsánként vagy különként napiában eladó a kiadóhivatalban. Szilágyi Dezső-u. 5

Városi és megyei
tisztviselőknék
férfi ruhá átfordításokat, alakításokat és javításokat olcsón készítenek. — Egy tanuló fizetéssel felvétetik.

Lőw Jenő
férfiszabónál
Kőrös-utca 8.

Zsebórák

láncok, gyűrűk, nyálancok arany és ezüstben, ébresztő- és falórák

a legszebb és legpraktikusabb karácsonyi ajándékok. Legjutányosabban beszerezhetők:

KOHN HENR K
ékszerésznél
Kossuth-u. 7.

Javításokat elfogad. Zalogé-jutákat teljes értékben bevált.

Eladó:

Új pianó, többféle hangjegy Wagner és más operák. 12 személyes japán teakészlet, sötétkék kosztüm, új 37-es női felcipő, fekete bársony kalap és egyrőka-böa. Egy szá ongaritúra.
Arany János-u. 4.
LAMPRECHT.

Ha azt akarja,

hogy óráját igazán jól megcsinálják, ne sajnálja a fáradságot s keresse föl **TISZAY JÁNOS-t** ki megjelenté különleges órákat alaposan s kifogástalanul javít jutányos ár és jótállás mellett. — Szíves pártfogást kér: **Tiszay János órák,** Teleky utca 9.

HALLATLAN

nagyban árban vezek használt hamis fogakat, arany, ezüst és brilliáns tárgyakat törött állapotban is, valamint arany pénzeket **Freund Benjamin** ékszerész Rákóczi-út (Széchenyi-szálloda.)

JAVÍTÓ-, ielvételi- és magánvizsgálatokra, gymnásium, real és polgáristáskat felelőséggel előkészítenek:
GUTTMANN
Magyar-u. 9.

Modern képkere-
tezési és üvegezési vállalat. **Stern-palota,** Szechenyi szállodával szemben. Rákóczi-út 10.
KÉPKEREK művészi kiviteiben készülnek.

ARANYCSIRIZ
FASZEG
CIPESZKELLÉK
TALPBŐR
FELSŐBŐR

kapható:
STEIN MIKLÓS
cégnél. Nagyvárad,
Kossuth-utca 9. sz.

Modern konyha-
rendezések, leány-
szobák, hálószobák
megrendelhetők és
készen kaphatók:
MAKLÁRINAL,
Rákóczi-út 24 sz.

Ugyanott temelkezési cikkek koporsók, szemfedők, koszorúk nagy választékban kaphatók.

ÉRTESETÉS!

Vevőink és megrendelőink tudomására hozzuk, hogy a Saspatotából jöhrnevű **cipész-üzletünket Szalárdi-utca**

Rosenzweig palotába helyeztük át s azt saját készítményű férfi és női készruktárral bővítettük ki. A nálunk rendelt árukat szá atosszítgot váhálunk és azokat díjmen esen javítjuk javításokat elfogadunk.

Tisztelettel:
Ungváry József
és fia **Árpád**
cipészek.

LEKVÁRFÓZÓ
ÜSTÖK,
mosóüstök,
üstházak
készen kaphatók
BERNÁCSIK JOZSEF
rézművesnél,
Mezey Mihály-u. 7.

Ugyanott vízvezetékjavítások pon osan eszközöltekné!

Dengelegi Lajos
és **Mihály**

épület- és butorasztalosok Kolozvári-utca 39. sz. Villamos megálló.

Mindenemű azta a munkák a legszebb kivitelben és olcsón készülnék. Lovászölap hívás személyesen megvea.

Eladó malomberendezés

kitűnő állapotban, üzemben megtekinthető.
1 drb 30 lóerős, kéthengeres gőzlokomobil körfürésszel, szivattyuval.
1 drb 21-a. Ganz kiörlő hengerszék.
2 pár 42 cöllos kő, komplett kövekkel, kődaruval.
1 drb Nemzeti gabonatisztító.
2 drb 5 méteres hasábszita, komplett jó selymekkel.
6 drb felvonó hevederekkel, serlegekkel, felöntő garatokkal.
Teljes kőpad, modern transmissziókkal, gyűrűshezésű csapágyakkal, szijvezetőkkel stb.
Az összes jó állapotban levő bór-szijak.
Ezenkívül eladó egy Hoerde-hengerszék, 2 drb hasábszita, 1 drb lokomobiltízszekrény 10 R-es Schuttelworth géphez. 2 drb tázár.
Megvételre keresek egy cca 15 m. hosszú 6-7 coll széles pamut-szijat, továbbá bőrhajtószijakat és 220 Voltos izzólámpákat.
Értekezhetni naponta d. u. 2-4-ig
Szaniszló-u. 48. alatt.

HÖLGYEK
FIGYELMÉBE!

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy Mezey Mihály-u. 7. sz. alatt női ruhavarródat nyitottam, hol urileányok tanítását is elvállalom.

FRIEDMANN E.
Mezey Mihály u. 7. sz.

* Parfüm-különlegességek: L'Origan, fleur D'Amour, Chypre-Royal, Quelques fleur, Ceur de Janette, Californian, Poppy és az összes létező viráglilakok állandóan kaphatók: **FEKETE ERNŐ** droguista Diana filiszterárában, Bémer-tér 3.

Cipőkrémek

barna és fekete minden nagyságban
Gumisarkok
minden nagyságban.
Talpbőr, felsőbőr, cipész-kellékek n. m. pórtur, műaranycsiriz, faszegek, árák és nyelők, reszelők nagyban és kicsinyben kaphatók

Bodnár és Traub
bőrkereskedőknél,
Teleky-utca 10. szám alatt.

HAJSZÁLAKAT
hölgyek arcára, karjára végleg kiirtja felelőséggel

Mihály Gizella
ko metikusnő, Rákóczi-út 23. Dr. Jutassy tanár módszere szerint Szeplő, májfolt, arcmasszás, szemölcs, pattanás, mitteszer elűntetése, az összes szépséghibák kezelése. — Manikürrel kibővitve. Kertész Piri vezetésével. Érdeklődésre válasz.

TELEFON 632.

BERLINER LAJOS

TELEFON 632.

kárpitos és diszitó Nagyvárad, Szalárdi-utca 9. Rosenzweig-palota. Ugyanott eredeti olajfestmények nagy választékban, jó minőségű hepcserek olcsón kaphatók.

Censurat Pira.

Kiadó-László-nyomda (Közönségtudósító) Nagyvárad.